

Aäron en Mozes sterven

Thema: Aäron

Numeri 20:22-29 en Deuteronomium 34

a. Aäron sterft (Num. 20: 22-29)

UITLEG VAN DE TEKST

Mozes wil door het land van Edom trekken en gaat daarom met de 'koning', een voornaam en machtig heer van Edom onderhandelen. Hij vraagt om vrije doortocht voor zijn volk. Hij doet dit op grond van het feit dat Israël Edoms 'broeder' is, lid van dezelfde stam. Hij vertelt dat Israël vanwege de verdrukking Egypte heeft verlaten en dat een 'engel' van God voldoende was om het verzet van Egypte te breken en Israël uit Egypte op te voeren. Israël heeft dus een sterke God achter zich en Edom mag zich dan ook wel tien keer bedenken vóórdat het dit verzoek weigert. De plechtige belofte wordt afgelegd dat men Edom niet de minste overlast zal bezorgen. Zij zullen niets plunderen, maar 'de koninklijke weg' gaan, d.w.z. de brede landwegen. Edom weigert botweg en laat hierop de bedreiging met gewapend verzet volgen. Toch doet Israël nog een tweede verzoek. Het legt zelfs de belofte af de gewone prijs te zullen betalen voor alles waaraan het gedurende de doortocht voor zich en zijn vee behoefte zal hebben. Ook het tweede verzoek wordt geweigerd, ondanks de verzekering: 'wij zullen te voet doortrekken', d.w.z. we zijn vreedzaam. Edom trekt naar de westgrens van zijn gebied met veel volk en sterk bewapend. Zij verleent Israël geen doortocht. Israël zwenkt dan zonder meer zuidwaarts, naar de golf van Akaba, naar Elat en Ezeon-Geber. Hier moet dan ook de berg Hor liggen. Daar aangekomen moet Mozes, op bevel van de HEERE, met zijn broer de berg op. De HEERE zegt tegen Mozes en Aäron dat Aäron zal sterven. Hij herinnert hen aan hun zonde bij Meriba (vers 2-13), die Hij hier omschrijft als opstand. Ze zijn on-

gehoorzaam geweest, bewust ontrouw aan Gods wil. Het is de eerste vervulling van het oordeel dat de HEERE over Mozes en Aäron heeft uitgesproken (zie vers 12). Daarna vraagt Hij Mozes om niet alleen Aäron, maar ook de oudste van de twee nog in leven zijnde zoons, Eleazar, mee te nemen de berg Hor op. Op deze berg moet Mozes Eleazar de hogepriesterlijke kleding van Aäron aan laten trekken. Op deze wijze zal het hogepriesterlijk ambt van Aäron op zijn zoon worden overgedragen. Mozes doet wat de HEERE hem opdraagt. Voor de ogen van het volk gaat hij samen met de twee mannen de berg op. Daar wordt de kleding gewisseld en dan overlijdt Aäron op de top van de berg. Volgens Num. 33: 38-39 stierf Aäron op de eerste dag van de vijfde maand van het 40e jaar na de uittocht uit Egypte op de leeftijd van 123 jaar. Aäron was dus 83 jaar oud ten tijde van de uittocht. Mozes komt samen met Eleazar naar beneden, zodat het duidelijk is voor heel het volk dat hun hogepriester gestorven is op de berg Hor. Het grijpt het volk aan. Aäron heeft een belangrijke plaats ingenomen in het geheel van hun volksleven, hij werd door hen hoog geëerd. Daarom bedrijven zij dertig dagen rouw over hem. Het sterven van Aäron wordt genoemd: 'verzameld-worden-tot-zijn-volken'. Dat is blijkens Gen. 15: 15 niet hetzelfde als 'begraven worden', het getuigt van een eeuwig leven. Op de berg Hor verloor een man zijn levensdaal, een zoon zijn vader, een broeder zijn trouwe helper, het volk één van zijn voortrekkers (Edelkoort).

TER OVERWEGING

De levens van Mirjam, Mozes en Aäron laten ons zien dat geen enkele geestelijke gave of bediening,

niet die van profetes, noch die van priester, of die van profeet-middelaar, garantie biedt om het beloofde land in te gaan. Ieder mens is evenals Mozes verantwoordelijk voor zijn eigen daden. Maar ondanks onze ontrouw is God getrouw. God gaat steeds weer opnieuw op weg met Zijn volk. Het priesterschap blijft. Hebr. 7: 23-24 getuigt van het priesterschap van Jezus Christus dat niet door de dood op een ander gedragen wordt, maar eeuwig op Hem blijft.

Laten we in onze vertelling doorgeven dat de dood wel een straf is op de zonden, maar dat Gods barmhartigheid uitzicht geeft op het eeuwige leven, dwars door de dood heen. Met de dood is niet alles uit.

Uit de rouwperiode van het volk om Aäron blijkt de hoogachting die het volk voor hem had. Zij hebben hem geëerd om zijn ambt. Dat mogen we ook de kinderen leren. Niet om ze bang te maken voor de ambtsdragers, zoals dat vroeger soms wel gebeurde, maar om respect te hebben voor het ambt, voor het geroepen zijn door God. Een zaak die vandaag aan de dag nog al veel gemist wordt.

b. Mozes sterft (Deut. 34: 1-12)

UITLEG VAN DE TEKST

Dit hoofdstuk vertelt van het sterven van Mozes, op de drempel van het land Kanaän. Mozes heeft het volk aangezegd dat hij moet sterven en dat hij het volk niet in het beloofde land zal kunnen brengen (Deut. 31: 2). Daarna heeft hij nadrukkelijk Jozua als zijn opvolger aangewezen (Deut. 31: 3b, 7-8). In het voorafgaande hoofdstuk heeft Mozes een zegen uitgesproken over alle stammen van het volk (Deut. 33).

Nu is dan het moment van afscheid aangebroken. Mozes verlaat de vlakten van Moab, de plaats van de verbondsvernieuwing, beklimt de berg Nebo. Dat heeft de HEERE hem geboden (Deut. 32: 49-50). Mozes is nadrukkelijk gehoorzaam aan het bevel van God. De naam Nebo betekent 'hoog zijn'. Het gaat om één van de hoogste bergen uit de omgeving. Vrij nauwkeurig wordt de plaats aangegeven. De hoogten van Pisga (dat betekent 'spits') liggen tegenover Jericho, de eerste stad in Kanaän waar het volk mee te maken zal krijgen.

De HEERE is bij Mozes. Het was al eerder uitgesproken dat de HEERE met Mozes omging zoals een 'man met zijn vriend' (Ex. 33: 11). Ik stel me voor hoe de HEERE en Mozes daar waren. Voor de laatste keer op aarde spreekt de HEERE tot Mozes en laat hem door een wonder het beloofde land zien. Ook het verafgelegen Nafthali en de Middellandse Zee. Nadat Mozes heeft gekeken naar het Overjordaanse, richt hij zijn blik naar het land aan de westkant van de Jordaan. Hij ziet

het stamgebied van Nafthali, het land ten noordwesten van het meer van Galilea. Terwijl hij zijn blik iets meer westwaarts wendt, aanschouwt hij het centrale bergland, het gebied van Efraïm en Manasse. Wanneer hij nog verder westwaarts kijkt, ziet hij het land van Juda tot aan de Middellandse Zee. Daarna richt de aandacht van Mozes zich naar andere plaatsen, waaronder het zuiden. Hij ziet de Negev, de Jordaanvallei ten noorden en de Dode Zee en tenslotte het dal van Jericho tot aan Zoar. Daarmee is hij weer vlak bij Pisga.

Nadat hij dit allemaal heeft gezien, sterft Mozes (Deut. 34: 6). Zijn dood is in overeenstemming met de voorzegging van de HEERE. God begraaft Mozes in het dal in het land Moab, tegenover Beth-Peor. Niemand heeft sindsdien zijn graf gevonden. De HEERE Zelf legt zijn lichaam te ruste. Van wie kan dat gezegd worden? De HEERE Zelf eert deze bijzondere knecht op een bijzondere manier. Mozes sterft niet omdat de krachten uit zijn lichaam gevloeid zijn (Deut. 34: 7). God heeft Zijn dienstknecht kracht gegeven. Hoewel hij 120 jaar oud is, is hij nog vitaal. Zijn ogen zijn nog helder en scherp, zijn kracht is er nog. Mozes sterft, omdat het Gods tijd is. Hij sterft, omdat het volk het land Kanaän in zal trekken en dat is hem (door zijn zonde) niet gegeven.

Net als Aäron wordt hij beweend (Deut. 34: 8). De rouwperiode van dertig dagen wordt door het volk in acht genomen. Israël gedenkt haar doden. Over Jozua, zijn opvolger, krijgen we te horen dat hij vol was van de geest van wijsheid sinds Mozes de handen op hem gelegd had. De geest van wijsheid is in het Oude Testament de gave die nodig is om het volk te kunnen leiden. Dit betekent ook dat het volk naar Jozua hoort, hem gehoorzaamt.

Deuteronomium eindigt met een tekening van deze bijzondere man. Niet om hem te vereren. De Bijbel heeft Mozes ook getekend in zijn zwakheid. In zijn drift doodde hij een Egyptenaar (Ex. 2). Hij was bang om Gods opdracht te aanvaarden (Ex. 4). Soms zonk de moed hem in de schoenen (Num. 11: 11-15) en hier sterft hij, omdat hij ongehoorzaam was (Num. 20). Wat Mozes was, had hij van de HEERE ontvangen uit genade. Maar dat wordt dan rijk getekend. Zo'n profeet, die zo intiem is omgegaan met de HEERE, heeft Israël niet meer gekend (Deut. 34: 10). Zo'n leider, die tekenen en wonderen mocht doen in Egypte namens zijn Zender is uniek (Deut. 34: 11). Israël was getuige van de macht die er was in zijn sterke hand (Deut. 34: 12). Mozes is een man in wie Gods genade schittert. Mozes is een man door wie Gods grote daden zichtbaar zijn geworden voor het volk. Israël beweent Mozes, maar gaat verder met de Heere, hun God, 'Die hen uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heeft.' (Ex. 20: 2)

TER OVERWEGING

Allereerst zien we dat de HEERE Zijn Woord gestand doet. Dat geldt al Zijn woorden. Hij gaat met Zijn werk door. Toen, maar dat zal Hij ook in de toekomst doen. In menselijk opzicht is de toekomst, de geschiedenis onzeker, maar de toekomst is in handen van God, Die de hemel en de aarde geschapen heeft.

De HEERE is waarheid in alles. Niet alleen in Zijn beloften, maar ook in Zijn bedreigingen. Ook dat zien we in deze geschiedenis. Dat geldt ook voor grote mannen als Mozes. De HEERE handelt zonder aanzien des persoons. De HEERE handelt naar recht.

We zien de vriendschappelijke omgang tussen de HEERE en Mozes. Deze is uniek (Deut. 34: 10-12). Tegelijk tekent het ons dat de HEERE met de Zijnen leven wil. De Heere Jezus zegt ons: 'Neemt Mijn juk op u en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben' (Matth. 11: 29a). Deze woorden gelden ook in onze dagen. We mogen de Heere (uit genade) leren kennen in Zijn liefde en warmte. Dat mogen we de kinderen voorhouden.

Mozes ontvangt uitzicht op het beloofde land. Het beeld is sprekend. Voor ons geldt dat we enerzijds niet kunnen kijken wat er aan de overkant van de doodsjordaan ligt. Toch ontvangen de gelovigen ook vergezichten van de Heere. Paulus vertelt ons dat we 'met Christus zullen zijn' (Fil. 1: 23). De Heere Jezus spreekt over het paradijs (Luk. 23: 43). God brengt Zijn kinderen thuis.

In het bijzondere van Mozes schittert de kracht en de genade van God. Grote wonderen en tekenen verrichtte de HEERE door de hand van deze knecht. Israël bezingt deze wonderen tot op de dag van vandaag. Wij mogen dat met hen doen. De HEERE neemt zondige mensen in dienst om door hen grote dingen te doen. Zondige mensen (daar hebben we de genade) mogen het Woord zaaien in kinderharten. Dat doen we in het vertrouwen dat de HEERE daardoor grote dingen tot stand brengt.

Mozes is begraven. Waar hij ligt weet niemand. Dit weten we: op de dag van de wederkomst van de Heere Jezus zal ook Mozes de Heere juichend tegemoet gaan. Mozes handelde immers 'door het geloof' (Hebr. 11: 24-29). Wie in dat geloof sterft, zal eeuwig leven.

GELOOFSLEER

Ook Mozes moet sterven, net als Aäron, omdat hij Gods Naam niet geheiligd heeft in het midden van de Israëlieten. Vgl. Heidelbergse Catechismus, vraag en antwoord 122 'Welke is de eerste bede?' 'Uw naam worde geheiligd. Dat is: Geef ons eerstelijk, dat wij U recht kennen, en U in al Uw werken, in welke Uw almachtigheid, wijsheid, goedheid, gerechtigheid, barmhartigheid en waarheid klaarlijk schijnt, heiligen, roemen en prijzen; daarna ook dat wij al ons leven, gedachten, woorden en werken, alzo schikken en richten, dat Uw Naam om onzentwille niet gelasterd, maar geëerd en geprezen worde.'

Drs. P. Cammeraat, Leren en Leven deel 1, pag. 367-368.

